

Lassi Mäkinen

Pienyritysten hallintomenettelyiden keventäminen
kirjanpidon muuttamisella maksuperusteiseksi

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Informaation taloudellisen tuottamisen periaate.....	5
Yritysten hallinnollisen taakan keventäminen	7
Toteutettavien toimenpiteiden valintakriteerit	11
Vaikuttavimmat toimenpiteet	16
Maksuperusteinen kirjanpito	17
Maksuperusteinen arvonlisävero.....	24
Maksuperusteinen tuloverotus	26
Yrityssaneeraus mahdollisimman aikaisin	30
Ehdotettujen muutosten vaikutukset	35
Muut hallintomenettelyiden keventämismahdollisuudet	39
Ehdotuksen laatijan taustatiedot	40

Johdanto

Nyky muodossaan kirjanpito ja muu taloushallinto sekä veroasioiden hoitaminen on liian kallista pienimmille yrityksille. Tämä on paitsi uusien yritysten perustamisen este myös toimiville yrityksille vakavia ongelmia aiheuttava asia. Lisäksi nykyisen lainsäädännön mukainen kirjanpito tuottaa sellaista tietoa, joka haittaa mikro- ja pienyritysten tervettä kasvua. Tieto on olennaisessa määrin harhaanjohtavaa, mikä tulee todistetuksi tässä esityksessä myöhemmin.

Vuonna 1997 uudistettiin kirjanpitolainsäädäntö perusteellisesti. Siinä yhteydessä hallituksen esitykseen kirjattiin seuraava lupaus: ”Eryityisesti pieniä yrityksiä silmällä pitäen juoksevan kirjanpidon säännösten uudistaminen on tarkoitus aloittaa tämän esityksen antamisen jälkeen.” (HE 173/1997). Kirjanpitolakia on tämän jälkeen muutettu 12 kertaa, mutta lupausta ei ole lunastettu.

Vuoden 1997 kirjanpitolain uudistuksen yhteydessä käsiteltiin **Jukka Tarkan**, **Risto Kuisman** ja **Risto Penttilän** tekemä lakialoite (LA 39/1997), joka tähtäsi pienyritysten kirjanpidon yksinkertaistamiseen. Aloite hylättiin eduskunnan talousvaliokunnassa.

Kirjanpitolain eduskuntakäsittelyn yhteydessä keskustan **Seppo Kääriäinen**, **Mari Kiviniemi** ja **Vuokko Rehn** sekä kristillisten **Sakari Smeds** esittivät talousvaliokunnan mietintöön vastalauseen: ”Hallituksen esityksessä (HE 173/1997) kirjanpitolaiksi pienten yritysten tarpeet ovat jääneet liian vähäiselle huomiolle, vaikka aiemmin on vakuutettu – mm. hallituksen pk-yrityspoliittisessa ohjelmassa –, että pienyritysten hallintobyrokratiaa vähennetään. Myös hallituksen lakiesityksen perusteluissa ilmoitetaan kiinnitettävän huomiota pienten yritysten asemaan. Kuitenkin hallituksen lakiehdotuksen valmistelu on ollut ’direktiivipainotteista’: pienyritysten aseman kokonaistarkastelu on jäänyt puuttumaan.” (TaVM 32/1997).

Vastalauseen esittäjät vaativat pienten yritysten kirjanpidon uudistuksen aloittamista pikaisesti, toteuttamista ripeällä aikataululla ja ulottamista sekä juoksevaan kirjanpitoon että tilinpäätökseen.

Vuoden 1997 kirjanpitolain voimaantulusta 31.12.2007 on kulunut yli kymmenen vuotta, eikä hallituksen esityksessä ja talousvaliokunnan mietinnössä ehdotettua pienyritysten kirjanpidon yksinkertaistamista ole edes aloitettu – saati toteutettu ripeällä aikataululla.

Vuonna 2000 tehtiin eduskunnassa kansanedustaja **Klaus Bremerin** ideoima lakialoite (LA 46/2000), jonka allekirjoittajina oli 23 kansanedustajaa – vähintään yksi edustaja jokaisesta eduskuntapuolueesta. Aloituksen perusideana oli yksinkertaistaa juoksevan kirjanpidon ja tilinpäätöksen laadinta maksuperustetta hyödyntäen.

Tämä käsillä oleva esitys sisältää ratkaisun pienten yritysten hallintomenettelyiden keventämiseksi. Perusideana on sallia niiden kirjanpidon laadinta maksuperusteisesti. Tarvittavat lakimuutokset ovat pieniä, ja niillä on lähes olematon vaikutus valtion talouteen. Yritykset eivät tämän ratkaisun perusteella saa mitään veroetuja, vaan etu syntyy hallintokustannusten alenemisesta. Ehdotus tekee houkuttelevaksi perustaa yrityksiä ja kasvattaa niitä. Talouden joustavuus lisääntyy, jolloin hyöty koituu koko yhteiskunnalle.

Informaation taloudellisen tuottamisen periaate

Kirjanpitolautakunta on eräissä yleisohjeissaan korostanut informaation taloudellisen tuottamisen periaatetta (mm. yleisohje 16.10.2007). Tämän periaatteen mukaan kirjanpidosta saatavan hyödyn tulee olla suurempi kuin sen laatimisesta aiheutuneet kustannukset.

Kirjanpidon taloudellisen tuottamisen periaatetta on syytä tarkastella yhdessä tilinpäätösdirektiivissä (78/660/EEC) säädetyin **oikean ja riittävän kuvan** vaatimuksen kanssa: "Tilinpäätöksen on annettava oikea ja riittävä kuva yhtiön varoista ja vastuista, rahoitusasemasta sekä tuloksesta." Suomen kirjanpitolain mukainen tilinpäätös ei anna oikeaa ja riittävää kuvaa näistä asioista. Usein kuva on suorastaan harhaanjohtava.

Taseen tulisi antaa oikea ja riittävä kuva varoista ja vastuista. Kirjanpitolain mukaisen taseen arvoilla ei kuitenkaan ole mitään tekemistä yrityksen todellisen varallisuuden kanssa. Tätä ongelmaa on yritetty ratkaista kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) avulla, mutta ne johtavat yhä raskaampiin kirjanpitomenettelyihin eivätkä silti tuota tietoa varallisuuden käyvistä arvoista. Arviot käyvistä arvoista eivät ole käypiä arvoja, vaan ne ovat olettamuksiin perustuvia käsityksiä käyvistä arvoista. Monessa tapauksessa nämä oletukset poikkeavat todellisesta tilanteesta.

Esimerkiksi puunjalostusyhtiön metsän arvoa voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta: puun käyttö tehtaassa jatkuvasti, puun käyttö tehtaassa puupulan aikana, metsämaan myynti hintojen huippuhetkellä tai metsämaan myynti realisointitilanteessa. Jokin tällaisista vaihtoehdoista on valittava arvioinnin olettamukseksi, jolloin saadaan sen mukainen arvo yhtiön metsäomistukselle. Se ei ole oikea arvo vaan yhteen olettamukseen perustuva subjektiivinen arvio.

Yrityksen rahoitusasemasta oikea ja riittävä kuva tulisi muodostua rahoituslaskelman avulla, mutta kirjanpitolainsäädännön rahoituslaskelma on mene-

telmältään heikkotasoinen, eikä pienyritysten edes tarvitse laatia sitä. Kirjanpitolautakunta on ohjeistanut rahoituslaskelman laadinnan siten, että se muokataan tuloslaskelman ja taseen tietojen perusteella, jolloin kuva rahoitusasemasta hämärtyy. Maksuperusteisiin kirjauksiin rakentuva kassavirtalaskelma tuottaisi olennaisesti tarkemman kuvan yrityksen rahoitusasemasta kuin suoriteperusteisten kirjausten kautta tuotetuista kannattavuus- ja varallisuuslaskelmista muokattu kirjanpitolautakunnan ohjeen mukainen rahoituslaskelma, mutta kirjanpitolain mukaan maksuperustetta ei saa käyttää tilinpäätöksessä.

Suomen kirjanpitolain mukaan laadittu tilinpäätös ei tuota oikeaa ja riittävää kuvaa edes tuloksesta, jonka laskentaa on Suomessa perinteisesti pidetty kirjanpidon päätarkoituksena. Syitä tulosta koskevan väärän ja puutteellisen kuvan syntymiseen on monia, mutta keskeisin näistä on poistolaskennan puute. Tilinpäätösdirektiivissä tarkoitetut suunnitelman mukaiset poistot perustuvat subjektiiviseen arvioon käyttöomaisuushyödykkeen vaikutusajasta. Oikeaa poistomäärää ei kukaan pysty määrittämään. Tuloslaskelman tuottama tieto voitosta tai tappiosta on tämän vuoksi olennaisesti virheellinen.

Kirjanpidon keskeisin ongelma on tulevaisuutta koskevan tiedon puuttuminen kokonaan. Sen tuottamisen jättämistä pois kirjanpidosta voidaan perustella kirjanpitolainsäädännön varovaisuuden periaatteella, mutta toisaalta osakeyhtiö-, yrityssaneeraus- ja konkurssilainsäädäntö edellyttävät tietoa yrityksen maksukyvyistä tulevaisuudessa. Tätä kirjanpitolainsäädännön mukainen kirjanpito ei pysty tarjoamaan.

Koska kirjanpidon tuottama tilinpäätös antaa suuressa määrin väärän ja puutteellisen kuvan yrityksen varoista ja vastuista, rahoitusasemasta sekä tuloksesta, tulisi kirjanpidossa kiinnittää aikaisempaa enemmän huomiota kirjanpitoinformaation taloudelliseen tuottamiseen. Silti samanaikaisesti voidaan parantaa yrityksen maksukykyä koskevan tiedon laatutasoa laajentamalla maksuperusteen käyttöä liiketapahtumien kirjaamisessa.

Yritysten hallinnollisen taakan keventäminen

Vuonna 2007 EU käynnisti toimintaohjelman yritysten hallinnollisten rasitusten keventämiseksi 25 prosentilla vuoteen 2012 mennessä (komission tiedonanto 24.1.2007). Tavoitteen lähtötasoksi asetettiin vuonna 2004 olemassa olleet hallintomenettelyt, ja tuloksia mitataan ns. standardikustannusmallin (SCM) avulla.

Ohjelmassa **hallintokustannuksilla** tarkoitetaan kustannuksia, jotka yrityksille aiheutuvat lakisääteisistä velvoitteista toimittaa tai asettaa saataville tietoja toiminnastaan tai tuotannostaan viranomaisille ja yksityisille tahoille.

Komission tiedonannossa mainitaan tilinpäätösdirektiivi (78/660/EEC) ja arvonlisäverodirektiivi (77/388/EEC) hallintokustannusten ensisijaisina käsiteltäviksi otettavina kohteina. Suomessa tilinpäätösdirektiivin yrityksiä koskevat vaatimukset on toteutettu kirjanpitolaissa (1336/1997), osakeyhtiölaissa (624/2006) ja osuuskuntalaissa (1488/2001). Arvonlisäverodirektiiviä koskevat vaatimukset on toteutettu arvonlisäverolaissa (1501/1993).

EU:n toimintaohjelmassa mainitaan yleisenä periaatteena tiedonantovelvollisuuksien kynnysarvojen asettaminen. Tämä tarkoittaa sitä, että pienet ja keskisuuret yritykset jätetään tiedonantovelvollisuuden ulkopuolelle aina, kun tämä on mahdollista.

Komissio antoi 10.7.2007 tiedonannon yritysten liiketoimintaympäristön yksinkertaistamisesta yhtiöoikeuden, tilinpäätösten ja tilintarkastuksen alalla (KOM(2007) 394 lopullinen). Siinä ehdotettiin mikroyritys-luokan käyttöönottoa pienten, keskisuurten ja suurten yritysten lisäksi. Tällöin luokitus olisi kokonaisuudessaan seuraava:

Yritysluokka	Liikevaihto	Taseen summa	Henkilöstö
Mikroyritys	< 1.000.000	< 500.000	< 10
Pieni yritys	< 8.800.000	< 4.400.000	< 50
Keskisuuri yritys	< 35.000.000	< 17.500.000	< 250
Suuri yritys	≥ 35.000.000	≥ 17.500.000	≥ 250

Komissio ehdotti, että mikroyritykset voitaisiin vapauttaa kokonaan tilinpäätösdirektiivien soveltamisalasta ja niille myönnettäisiin poikkeus lakisääteistä tilintarkastusta koskevista vaatimuksista. Sekä mikro- että pienyrityksille komissio ehdotti tilinpäätöksen julkistamisvaatimuksen poistamista.

Ruotsin hallitus julkisti 10.4.2008 raportin Regelförenklinsarbetet (Regeringens skrivelse 2007/08:131). Siinä esiteltiin Ruotsissa SCM:n mukaisesti tehty mittaustulokset yritysten hallinnollisista kustannuksista vuonna 2006. Tulosten mukaan eniten kustannuksia aiheuttivat seuraavat hallinnolliset rasitteet:

Hallinnollinen rasitus	Miljardia kruunua	Miljardia euroa	Prosenttia
Kirjanpito ja tilinpäätös	24,9	2,7	25,5
Yhteisöainsäädäntö	24,6	2,6	25,2
Elintarvikelainsäädäntö	8,4	0,9	8,6
Rakennus- ja kiinteistöasiat	7,2	0,8	7,4
Verotus	6,6	0,7	6,8
Työoikeus	6,4	0,7	6,6

Yhteensä hallinnolliset rasitteet aiheuttivat ruotsalaisyrityksille 97,6 miljardin kruunun (10,4 miljardin euron kustannukset). Jos tämä suhteutetaan Suomeen väkiluvun perusteella, meillä kustannusten taso on noin kuuden miljardin euron luokkaa vuodessa.

Suomen harmaan talouden suuruuden on väitetty olevan noin viisi miljardia euroa, joten yritysten hallinnolliset rasitteet ovat harmaata taloutta suurem-

mat. Harmaan talouden torjunta lisää rehellisten yritysten hallinnollista taakkaa, koska ne joutuvat noudattamaan monimutkaistuvaa lainsäädäntöä, vaikka ovat aikaisemminkin toimineet rehellisesti. Käytännössä harmaan talouden torjumiseksi säädettyjä lakimuutoksia noudattavat lähes pelkästään rehelliset yritykset, sillä rikolliset eivät noudata lakeja.

Hallinnollisten rasitteiden vähentäminen estää harmaan talouden kasvua, koska byrokratian loukkuun jäänyt yritys siirtyy helposti harmaaseen talouteen eikä sen jälkeen ehkä enää milloinkaan palaa sieltä valtiota hyödyttävän talouden piiriin.

Pääministeri **Matti Vanhasen** toisen hallituksen ohjelmassa EU:n käynnistämä yritysten hallinnollisten rasitteiden keventämiseen tähtäävä toimintaohjelma on otettu huomioon seuraavasti: ”Yrittäjyyteen liittyvää byrokratiaa vähennetään ja verotusmenettelyihin liittyvien seuraamusmaksujen kohtuullisuutta seurataan.”

Hallitusohjelmassa ei puhuta konkreettisista toimista, mutta pääministeri Vanhanen sanoi 23.10.2003 seuraavasti puhuessaan yrittäjäjärjestön tilaisuudessa Seinäjoella: ”Kun jokaisessa puheessa pitäisi olla jokin uusi asia tai idea, niin sen esitän tässäkin puheessa. Mielestäni ensimmäisen portaan madaltamiseksi yksi käypä keino olisi helpottaa yritysten kirjanpitovelvollisuuksiin liittyviä vaatimuksia siten, että pienimmät yritykset samoin kuin yhdistykset, jotka hoitavat koko rahaliikenteensä pankin kautta, voisivat myös koko kirjanpitonsa ja tilinpäätöksensä saada yksinkertaisesti pankin tiliotteesta.”

Ohjelmajohtaja **Rauno Vanhasen** johtamassa työn, yrittämisen ja työelämän politiikkaohjelmassa mainitaan hallinnollisen taakan keventämisestä seuraavasti: ”Laaditaan ohjelma yrityksille aiheutuvan hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Ohjelma perustuu valikoiduilla lainsäädännönaloilla toteutettuun hallinnollisen taakan määrän mittaukseen.”

Työ- ja elinkeinoministeriö julkisti 6.5.2008 Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tutkimusprofessori **Aki Kangasharjun** ja erikoistutkija **Timo Rauhasen** laatiman selvityksen ”Lainsäädännön hallinnollinen taakka yrityksille – raskaimmat säädösalueet”. VATT:n tutkijat kritisoivat sitä, että Suomessa ei tarkasti tiedetä, miten raskas hallinnollinen taakka on yrityksille: ”Hallinnollisen taakan systemaattinen mittaaminen SCM-menetelmällä ja horisontaaliseen vähentämishjelmaan perustuvat hallinnollisen taakan keventämistoimet ovat Euroopan komission tuoreen vertailun mukaan useissa Euroopan maissa paljon Suomea edellä.” Kangasharju totesi 6.5. järjestetyssä lehdistötilaisuudessa, että Ruotsin em. kustannus selvityksen tietojen perusteella voidaan vetää johtopäätöksiä Suomen tilanteesta.

Hallinnollisen taakan keventämisessä eivät tärkeimpiä sittenkään ole selvitykset vaan toimenpiteet. Jälkeenpäin arvostetaan ainoastaan sitä, mitä on saatu aikaan, eikä sitä, mitä on selvitetty. Puutteellisesta tutkimustiedosta huolimatta toimenpiteisiin voidaan ryhtyä heti. Sen sijaan, että etsitään parhaita käytäntöjä (best practices), pitäisi etsiä uudenlaisia käytäntöjä (next practices). Valtio voi olla innovatiivinen hallintomenettelyitä kehittäessään juuri siten kuin pääministeri Vanhanen oli puhuessaan Seinäjoella lokakuussa 2003.

Toteutettavien toimenpiteiden valintakriteerit

Kaikkia yritysten hallinnollisia rasitteita ei voida poistaa kerralla, vaan on tehtävä valinta, jolla vaikuttavimmat toimenpiteet tulevat ensimmäisinä toteutettaviksi.

Hallinnollisen taakan keventäminen kannattaa aloittaa seuraavat kriteerit täyttävistä asioista:

1. Koskee pienimpiä yrityksiä

Yrityksistä ylivoimainen enemmistö on mikroyrityksiä. Toimivien yritysten määrästä ei ole tarkkaa tietoa, koska Tilastokeskus jättää yrityksiä koskevasta tilastoinnistaan pois suurimman osan alkutuotannon yrityksistä sekä kaikkein pienimmät yritykset kokonaan.

Tilastokeskuksen yritysrekisterin vuositilaston mukaan vuonna 2006 mikroyrityksiä oli 93,2 prosenttia koko yrityskannasta. Pieniä yrityksiä oli 5,6 prosenttia sekä keskisuuria yrityksiä oli vain 0,9 prosenttia ja suuria 0,2 prosenttia. Todellisuudessa mikroyritysten osuus oli suurempi, koska kaikki tilastosta puuttuvat yritykset ovat alle 10 henkilöä työllistäviä.

Vuonna 2006 Suomessa oli vain 2.985 suurta ja keskisuurta yritystä, joihin voidaan kohdistaa merkittävästi raskaammat valvontatoimet kuin mikro- ja pienyrityksiin. Suuret ja keskisuuret yritykset työllistivät keskimäärin 256 henkilöä, joten jokaisella niistä erikseen on suuri yhteiskunnallinen merkitys. Tämä edellyttää tarkempaa valvontaa kuin pienempiin yrityksiin tulee kohdistaa. Mikro- ja pienyritykset työllistivät keskimäärin kaksi henkilöä.

Suuren yrityksen konkurssin aiheuttama satojen ihmisten työttömyys saattaa aiheuttaa tukalan tilanteen pienellä paikkakunnalla, mutta mikro- tai pienyrityksen konkurssissa työttömäksi jääneet ihmiset on kohtuulli-

sen helppo työllistää uudelleen. Suuryritykset siirtävät tuotantoaan ulkomaille isompien markkinoiden ja alhaisempien työvoimakustannusten houkuttelemana. Mikroyritykset eivät toimi näin, vaan ne ovat ankkuroituneet vahvasti kotimaan kamaraan.

Vaikka yksittäinen mikro- tai pienyritys ei ole yhteiskunnallisesti merkittävä, mikro- ja pienyritykset ovat sitä yhdessä. Vuonna 2006 ne työllistivät yhteensä 44,6 prosenttia kaikkien yritysten työllistämien ihmisten määrästä. Osuus oli tätä suurempi, jos yritystilastoon korjataan em. virheet. Mikro- ja pienyritykset työllistivät suuremman määrän ihmisiä kuin keskiuuret tai suuret yritykset.

Toiminnan laajuuteen nähden hallinnolliset rasitteet ovat mikro- ja pienyrityksille raskaampia kuin suurille ja keskisuurille yrityksille. Esimerkiksi Nokia laatii samanlaiset vero- ja kaupparekisteri-ilmoitukset kuin yhden hengen pienyhtiö. Nokian liikevaihdosta viranomaisilmoitusten kustannukset ovat vain promillen murto-osa, mutta pienessä yhtiössä näiden ilmoitusten ja niissä tarvittavien tietojen keruun kustannukset ovat yleensä prosenttiluokkaa.

2. Edistää tehokkaimmin uusien yritysten perustamista ja yritysten kasvua

Vuonna 2006 osakeyhtiölain uudistuksessa pienyhtiön perustamisen hallintomenettelyitä kevennettiin olennaisesti ja osakepääoman minimiraja alennettiin 2.500 euroon. Lain voimassaolon ensimmäisen vuoden aikana osakeyhtiöiden perustaminen lisääntyi 57,4 prosenttia. Tämä esimerkki osoittaa, millainen vaikutus hallinnollisen taakan keventämisellä on uusien yritysten perustamiseen.

Kirjanpito ja sen oheistoiminnot – taloushallinnon rutiinit ja viranomaisraportointi – edustavat suurinta osaa toimintaansa aloittavan yrityksen hallinnollisista kustannuksista.

Toimivien yritysten hallinnollisista kustannuksista kirjanpito ja tilinpäätös aiheuttavat Ruotsissa tehdyn mittauksen mukaan yli neljänneksen kaikista hallinnollisista rasitteista. Mikro- ja pienyrityksissä tämä osuus on suurempi, sillä niissä hallinnolliset rasitteet painottuvat eniten tälle alueelle.

Yritysten terve kasvu edellyttää tarkkaa huolenpitoa yrityksen maksukyvyistä, sillä kasvutilanteessa riskit suurenevat. Rahaa joudutaan sijoittamaan ensin, ja vasta tämän jälkeen voidaan odottaa kassatuloja, joilla investoinnit katetaan.

Uuden liiketoiminnan aikaansaamisessa juuri kassatulot ovat kaikkein epävarmin tekijä. Hyvällä kassasuunnittelulla voidaan kuitenkin selviytyä ajautumatta konkurssiin, jos kassatulot eivät kerry siinä aikataulussa tai siinä määrin kuin alun perin asetettiin tavoitteeksi.

Kassavirtalaskentaan perustuva kirjanpito edistää kassasuunnittelua yrityksissä. Tällöin kirjanpidosta tulee keskeinen osa yrityksen johtamista, eikä se ole enää vain turha hallinnollinen rasite, kuten nykyisin.

3. Vaikuttaa vähiten valtion talouteen

Mikro- ja pienyrityksen hallinnollisten kustannusten alentaminen ei merkitse, että se olisi pois valtion verotuloista, vaan asia on juuri päinvastoin: verotulot lisääntyvät yritysten kustannustehokkuuden parantuessa.

Yrityksen hallinnollisen taakan keventäminen voi merkitä myös valtion kustannusten vähenemistä. Yksinkertaiset ja selväpiirteiset hallintomenettelyt ovat helpommin valvottavissa kuin monimutkaiset menettelyt.

4. Vaatii vähiten muutoksia lainsäädäntöön

Mikro- ja pienyritysten hallintomenettelyitä ei ole viime vuosikymmeninä merkittävästi kevennetty. Em. osakeyhtiölain uudistus on myönteinen poikkeus.

Koska pienyritysten hallintomenettelyiden keventämisessä on paljon tekemätöntä työtä, voidaan ensimmäisiksi valita sellaiset toimenpiteet, joiden aiheuttamat muutokset edellyttävät vain muutaman pykälän sanamuodon viilausta. Tällaiset toimet voidaan toteuttaa nopeasti.

5. Laajin poliittinen yksimielisyys

Nykyisin mikro- ja pienyrityksiin suhtaudutaan myönteisesti koko poliittisella kentällä. Mikro- ja pienyrityksiä ei pidetä vahingollisina. Niille tarjotaan helposti erilaisia taloudellisia tukia, vaikka tällaiseen ei ole tarvetta. Tärkeämpää on muuttaa yritysten toimintaympäristö sellaiseksi, että niiden toimintavapaus lisääntyy.

Pahin poliittinen este mikro- ja pienyritysten hallintomenettelyiden keventämisessä näyttää olevan pelko harmaan talouden lisääntymisestä. Harmaata taloutta ja pienimpien yritysten osuutta siinä on ylikorostettu. Mitkään harmaan talouden tunnusmerkit eivät osoita, että Suomen harmaa talous olisi yleensä julkisuudessa mainitun viiden miljardin euron suuruusluokkaa. Esimerkiksi harmaa talous on laajaa niissä maissa, joissa talous toimii pääasiassa käteisrahan turvin.

Suomessa lähes kaikki maksut suoritetaan sähköisesti pankkitilien kautta. Pankkitapahtumien valvonta on helpompaa kuin käteismaksujen valvonta. Kassavirtaperusteinen kirjanpito lisäisi tarvetta hoitaa maksut pankkitilien kautta, koska tällöin yritys voisi keventää hallintomenettelyitään.

Kun yritysten hallinnollista taakkaa tarkastellaan em. kriteerien perusteella, kirjanpidon yksinkertaistaminen nousee aivan keskeiseen asemaan. Samalla voidaan vaikuttaa myös verotusta ja kaupparekisteritoimintaa koskeviin ratistteisiin, sillä kirjanpito on merkittävältä osin näiden viranomaistoimintojen tarvitseman tietoaineksen perustana.

Kirjanpidon säännöksiä selkeyttämällä voidaan auttaa yrittäjiä saamaan päätöksentekonsa pohjaksi sellaista tietoa, joka edistää tervettä kasvua ja estää yrityksen ajautumisen maksuvaikeuksiin.

Vaikuttavimmat toimenpiteet

Ehdotan seuraavia mikro- ja pienyrityksiä koskevia muutoksia Suomen lainsäädäntöön:

1. Maksuperusteisen kirjanpidon ja tilinpäätöksen salliminen (kirjanpitolaki)
2. Maksuperusteisen arvonlisäverotuksen salliminen (arvonlisäverolaki)
3. Tuloverotuksen toimittaminen maksuperusteisesti (laki elinkeinotulon verottamisesta)
4. Yrityssaneerauksen aloittaminen mahdollisimman aikaisin (osakeyhtiölaki)

Käyn seuraavassa tarkemmin läpi, millaisiin yrityksiin kukin em. muutos vaikuttaa, miten se edistää uusien yritysten perustamista ja yritysten kasvua, miten se vaikuttaa valtion talouteen, millaisia lainsäädäntömuutoksia se edellyttää sekä onko se poliittisesti hyväksyttävissä.

Maksuperusteinen kirjanpito

Maksuperusteinen kirjanpito voidaan hyväksyä EU:n määritelmän mukaisille mikro- ja pienyrityksille. Ehdotukseni koskee sekä juoksevaa kirjanpitoa että tilinpäätöstä. Tätä suuremmilta yrityksiltä voidaan vaatia suoriteperusteisen tilinpäätöksen laatiminen.

Suoriteperusteisen mukaisesti tulo kirjataan sinä päivänä, jolloin tulon perusteena oleva tavara tai palvelu on luovutettu asiakkaalle. Vastaavasti meno kirjataan sinä päivänä, jolloin yritys on ottanut vastaan menon perusteena olevan tavaran tai palvelun.

Maksuperusteisen mukaisesti tulo kirjataan sinä päivänä, jolloin myydystä tavarasta tai palvelusta saatu maksu saapuu yrityksen pankkitilille tai käteiskassaan. Vastaavasti meno kirjataan sinä päivänä, jolloin ostettua tavaraa tai palvelua koskeva rahasuoritus lähtee yrityksen pankkitililtä tai käteiskassasta.

Nykyisen kirjanpitolain mukaan on mahdollista laatia juokseva kirjanpito maksuperusteisesti (KPL 2:3 §), mutta tilinpäätös on laadittava suoriteperusteisesti (KPL 3:4 §). Juoksevalla kirjanpidolla tarkoitetaan tilikauden aikana tehtäviä kirjauksia ja niiden perusteella tuotettavia raportteja.

Tilinpäätösdirektiivi edellyttää suoriteperustetta, mutta se säätää vain tilinpäätöksen laadinnasta – ei lainkaan juoksevasta kirjanpidosta. Tilinpäätösdirektiivi koskee suomalaisista yritysmuodoista lähinnä vain osakeyhtiöitä ja osuuskuntia. Kommandiittiyhtiön, avoimen yhtiön ja yksityisen elinkeinonharjoittajan tilinpäätöksistä voidaan Suomen kirjanpitolaissa säätää ilman tilinpäätösdirektiivin vaatimusten ottamista huomioon.

On kohtuutonta, jos muutaman hengen osakeyhtiö tai osuuskunta joutuu noudattamaan suurille kansainvälisille yhtiöille tarkoitettuja tilinpäätösdirektiivin vaatimuksia. Tämän vuoksi direktiivin johdantokappaleessa sallitaan

poikkeuksia oikeiden ja riittävien tietojen vaatimuksesta, jos yritys ei ole taoudellisesti tai yhteiskunnallisesti merkittävä. Tätä lievennysmahdollisuutta ei Suomen lainsäädännöstä ole tähän asti otettu vakavasti, vaan on turvauduttu direktiivin sanamuotoon eikä sen asiasisältöön ja tarkoitukseen.

Yritysten hallinnollisia rasitteita koskevassa toimintaohjelmassaan EU nimenomaan kehottaa jättämään pienet ja keskisuuret yritykset tiedonantovelvollisuuden ulkopuolelle aina, kun tämä on mahdollista. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että kirjanpitolaissa voidaan sallia helpotuksia pienille osakeyhtiöille ja osuuskunnille. Komission tiedonanto 10.7.2007 sisältää konkreettisia ehdotuksia tällaisista toimenpiteistä.

Suomen pankkitekniikka on koko maailman mittakaavassa edistyksellistä. Se tarjoaa mahdollisuuden laatia pienissä yrityksissä maksuperusteista kirjanpitoa siten, että tilinpäätösinformaatiosta tulee luotettavaa ja hyödyllistä, mutta silti kirjanpidon tuottamisen kustannuksia voidaan olennaisesti alentaa nykytasosta.

Suomalaiset pankit toteuttivat 1980 – 1990 -lukujen vaihteessa KHT-tilintarkastaja **Pauli Vahteran** keksimän ja vetämän Tiliote tositteena -hankkeen (TITO). Ideana oli luopua silloisista pankki- ja postisiirtolomakkeista sekä siirtää niiden tiedot tiliotteille. Samalla maksutapahtumia ja tiliotetta varten luotiin yhtenäiset konekieliset standardit.

Kun vuoden 1997 kirjanpitolakia valmisteltiin, KHT-tilintarkastaja Pauli Vahtera oli ideoimassa ja kirjoittamassa siihen sekä kirjanpitoasetukseen ja ministeriön asiaa koskeviin päätöksiin paperittoman kirjanpidon säännöksiä.

TITO-projektin jälkeen yritykset ovat saaneet suomalaisista pankeista yhteisen standardin mukaisen konekielisen tiliotteen. Uuden kirjanpitolain myötä ne ovat voineet tehdä kirjanpitonsa siten, että sähköiset tiliotteet kelpaavat maksutositteiksi sellaisinaan. Jatkokehityksenä eräät taloushallinnon ohjelmien toimittajat ovat toteuttaneet kirjanpitomenetelmän, jossa tietokone kirjaa tiliotetapahtumat lähes automaattisesti.

Säästöt sähköisistä tiliotteista ja paperittomasta kirjanpidosta ovat olleet pankeille ja niiden asiakkaille miljardiluokkaa. Nämä Pauli Vahteran innovaatiot ovat nostaneet Suomen maksuliikennejärjestelmän maailman huipputasolle. Se on ollut esimerkkinä, kun 31 Euroopan maata parhaillaan muodostaa yhtenäistä euromaksualuetta (SEPA) ja kansainvälinen ISO-standardointijärjestö luo parhaillaan maksuviitteen ja tiliotteen konekielisiä maailmanlaajuisia standardeja.

Jos lainsäädännössä sallitaan mikro- ja pienyrityksille maksuperusteinen kirjanpito, nämä voivat toteuttaa kustannustehokkaan kirjanpidon, koska konekieliset tiliotteet kelpaavat sellaisinaan sekä tositteiksi että päiväkirjoiksi. Tarvitaan enää vain tapahtumien asijärjestykseen lajitteleminen ja tilinpäätösraportin tulostus. Jos tämä raportti on maksuperusteisesti tuotettava kassavirtalaskelma, monimutkaisesta ja kalliista tilinpäätöksen laadinnasta voidaan luopua, sillä työ on lähes täysin automatisoitavissa.

Vastaavasti niille kaikkein pienimmille yrityksille, jotka eivät halua hyödyntää tietotekniikkaa kirjanpidossaan, paperiset tiliotteet muodostavat sekä tositeaineiston että päiväkirjat. Tiliotteiden mapittaminen sekä laskujen taltioiminen niiden liitteiksi täyttää juoksevan kirjanpidon vaatimukset. Tilinpäätös voidaan tehdä laskukoneella valmiille kassavirtalaskelman lomakkeelle.

Kassavirtalaskelmien tuottaminen kirjanpidosta suuntaa yrittäjien ajatukset tulevan kassavirran hallintaan. Yritysjohdon tärkein tehtävä on huolehtia yrityksensä maksukyvyistä joka päivä. Tämä edellyttää kassavirtakehityksen näkemisen vähintään muutaman viikon päähän tulevaisuudessa – mielellään muutaman kuukauden päähän.

Olen vuosia pitänyt esitelmiä kassavirtalaskennasta ja kassasuunnittelusta. Näiden esitelmien yhteydessä olen saanut kuulijoilta palautetta, että kassakriisin välttämiseksi ongelmatilanteen tulisi olla suhteellisen selkeästi nähtävissä noin kuukausi etukäteen. Tällöin kriisi voitaisiin suurimmassa osassa tapauksista estää suunnittelulla ja rahoitusjärjestelyillä.

Luennoillani on ollut kuulijoita sekä pienistä että suurista yrityksistä ja myös voittoa tuottamattomista organisaatioista, kuten järjestöistä, seurakunnista ja kunnista. Kassavirta-ajattelu soveltuu yhtä hyvin kaikille näille organisaatioille, sen sijaan voittoajattelu ei sovellu ollenkaan organisaatioille, joiden tavoitteena ei ole voiton tuottaminen. Maksukyvyn ylläpitäminen on jokaisen organisaation elinehto, joten rahan riittävydestä huolehtiminen on kaikille organisaatiotyypeille yhteistä.

Yhtiölainsäädännössä kiinnitetään erityishuomiota velkojien suojaamiseen. Aikaisemmin asetettiin ehtoja taserakenteelle, jolloin varojen tuli olla suuremmat kuin velat. Nyt on ymmärretty maksuvalmiuden merkitys. Kassavirrat ovat maksukyvyn kannalta olennaisempia kuin taseen rakenne.

Komissio valmistelee uutta EU-asetusta, jolla luodaan uusi eurooppalainen yksityinen yhtiö (SPE). Asetusluonnoksessa 14.5.2008 todetaan seuraavasti: "Studies show that creditors nowadays look rather at aspects other than capital, such as cash flows, which are more relevant to solvency." (Tutkimukset osoittavat, että velkojat katsovat nykyisin mieluummin muita seikkoja kuin pääomaa, sellaisia kuten kassavirrat, jotka ovat maksukyvyn kannalta olennaisempia.) Velkojalle tärkeintä on se, että yrityksellä on tilillään riittävästi rahaa velan eräpäivänä. Yrityksen on osattava suunnitella kassavirtaansa.

Pankin tiliotietojen perusteella saamme tiedon menneisyyden kassavirta-kehityksestä, sekä laskujen, tilausten ja tarjousten perusteella saamme tiedon lähitulevaisuuden maksuvalmiudesta. Voimme nähdä tätäkin pidemmällä tulevaisuuteen muuttamalla erilaiset suunnitelmat – kuten investointi-, markkinointi- ja rekrytointisuunnitelmat – tulevaisuuden kassatuloiksi ja -menoiksi.

Suunnittelutyötä ei voida yksityiskohtaisesti säädellä lainsäädännössä, mutta kirjanpidon muuttaminen maksuperusteiseksi ohjaa yritysten ja muiden organisaatioiden toimintaa kassasuunnittelua edistäväksi. Lisäksi osakeyhtiö-, yrityssaneeraus- ja konkurssilainsäädännön maksukykyä koskevia peruspe-

riaatteiltaan hyviä säännöksiä voidaan täsmentää kassavirta-ajattelun mukaisesti.

Ehdotukseni kirjanpitolakiin tehtäviksi muutoksiksi koskee vain kolmea lainkohtaa: KPL 3:1.3, KPL 3:1.6 ja KPL 3:4.

Kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n kolmas momentti on nyky muodossaan seuraava:

”Kirjanpitovelvollisen on sisällytettävä tilinpäätökseensä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu rahoituslaskelma, jos:

- 1) kirjanpitovelvollinen on julkinen osakeyhtiö; tai
- 2) kirjanpitovelvollinen on yksityinen osakeyhtiö tai osuuskunta ja sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on ylittynyt vähintään kaksi 9 §:n 2 momentissa tarkoitetuista rajoista.”

Ehdotan, että tämä momentti muutetaan seuraavaan muotoon:

”Kirjanpitovelvollinen saa sisällyttää 1 momentissa esitettyjen asiakirjojen sijaan tilinpäätökseensä ainoastaan maksuperusteisesti laaditun kassavirtalaskelman, jos kirjanpitovelvollisen sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on alittunut vähintään yksi 9 §:n 2 momentissa tarkoitetuista rajoista.”

Samana pykälän kuudes momentti on nyky muodossaan seuraava:

”Sen lisäksi, mitä 5 momentissa säädetään, toimintakertomuksessa tulee esittää tiedot olennaisista tapahtumista tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä selviytyminen tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta. Kirjanpitovelvollinen, joka ei ole 4 momentin nojalla velvollinen liittämään toimintakertomusta tilinpäätökseensä, voi laatia toimintakertomuksensa siten, että se sisältää vain edellä tässä momentissa tarkoitettuja tietoja.”

Tämän momentin ehdotan muutettavaksi seuraavaan muotoon:

”Sen lisäksi, mitä 5 momentissa säädetään, toimintakertomuksessa tulee esittää tiedot olennaisista tapahtumista tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta.”

Kirjanpitolain 3 luvun 4 § on nyky muodossaan seuraava:

”Maksuperusteiset kirjaukset, vähäisiä liiketapahtumia ja maatilatalouden harjoittamista koskevia kirjauksia lukuun ottamatta, on oikaistava ja täydennettävä suoriteperusteen mukaisiksi ennen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista.”

Tämän pykälän ehdotan muutettavaksi seuraavaan muotoon:

”Mikäli kirjanpitovelvollinen ei esitä tilinpäätöstään 3 §:n 3 momentin mukaisena, maksuperusteiset kirjaukset, vähäisiä liiketapahtumia ja maatilatalouden harjoittamista koskevia kirjauksia lukuun ottamatta, on oikaistava ja täydennettävä suoriteperusteen mukaisiksi ennen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista.”

Näiden muutosten jälkeen pieni kirjanpitovelvollinen voi – mutta sen ei ole pakko – esittää tilinpäätöksensä pelkästään maksuperusteisesti laaditun kassavirtalaskelman. Mitään muita kirjanpitolain mukaisia tilinpäätöslaskelmia – tasetta, tuloslaskelmaa, rahoituslaskelmaa ja liitetietoja ei tällöin tarvitse esittää. Pienyrityksen ei tarvitse laatia myöskään toimintakertomusta.

Tällaisten muutosten tekemiseen on olemassa poliittinen valmius. Pääministeri Matti Vanhasen em. puhe Seinäjoella 23.10.2003 piti sisällään saman ehdotuksen kuin olen tässä esittänyt yksityiskohtaisina pykälämuutoksina. Ehdotus ei vähennä valtion verotuloja mutta vähentää valtion kustannuksia, koska pienyritysten tilinpäätösraportti yksinkertaistuu ja yhtenäistyy.

Jäljempänä ehdotan vielä yhtä muutosta kirjanpitolakiin, mutta esitän se yrityssaneerausta käsittelevässä kohdassa, jota muutos asiallisesti koskee.

Maksuperusteinen arvonlisäverotus

Kirjanpitolain mukaan juokseva kirjanpito voidaan tehdä joko suorite- tai maksuperusteisesti (KPL 2:3 §). Arvonlisäverolaki edellyttää veron tilittämistä kuukausittain joko suorite- tai laskuperusteisesti. Tilikauden päätyttyä arvonlisäverotuksessa on käytettävä suoriteperustetta (AVL 15 §, 16 §, 135 §, 136 §, 141 § ja 142 §). Laskuperuste on suoriteperusteen ja maksuperusteen välimuoto.

Laskuperusteen mukaisesti tulo kirjataan sinä päivänä, jolloin tavaran tai palvelun toimittamista koskeva lasku laaditaan ja lähetetään asiakkaalle. Vastaavasti meno kirjataan sinä päivänä, jolloin ostetun tavaran tai palvelun toimittaja on laatinut ja lähettänyt laskun.

Arvonlisäverodirektiivissä (77/388/EEC) sallitaan arvonlisäveron tilittäminen suoriteperusteisesti sekä lisäksi joko lasku- tai maksuperusteisesti. Koska kirjanpitolaki ei tunne laskuperustetta ja arvonlisäverodirektiivissä lasku- ja maksuperuste ovat keskenään vaihtoehdot, olisi arvonlisäverolaissakin tullut sallia suoriteperusteen lisäksi maksuperuste.

Vaikka arvonlisäverolakia tehtäessä tapahtui mielestäni virhe, en ehdota arvonlisäverolakiin mitään muutoksia, jos em. kirjanpitolain muutokset toteutetaan. Syynä ovat arvonlisäverolain 137 § ja 143 §.

Arvonlisäverolain 137 §:n ensimmäisessä momentissa sanotaan seuraavasti:

”Verovelvollinen, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, saa kohdistaa myynnistä suoritettavan veron 15 §:n 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana myyntihinta tai sen osa on kertynyt.”

Arvonlisäverolain 143 §:n ensimmäisessä momentissa sanotaan seuraavasti:

”Verovelvollinen, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, saa kohdistaa vähennyksen 141 §:n 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana ostohinta tai sen osa on maksettu.”

Nämä kaksi pykälää antavat mahdollisuuden siihen, että arvonlisäverotus voidaan hoitaa kokonaan maksuperusteisesti, jos kirjanpitolaki sallii maksuperusteisen tilinpäätöksen laatimisen.

Arvonlisäverojen tilittäminen maksuperusteisesti vaikuttaisi valtion veroker-
tymään vain ajallisesti. Se ei vähentäisi verotuloja. Pienyritysten verotarkas-
tukset helpottuisivat, kun hankalasti tarkastettavia siirtyviä eriä ei enää olisi
tilinpäätöksissä lainkaan. Samasta syystä myös virheet arvonlisäveron oma-
aloitteisissa kuukausitilityksissä vähenisivät.

Maksuperusteinen tuloverotus

Tuloverotus toimitetaan yleensä maksuperusteisesti. Elinkeinoverotus on poikkeus tästä säännöstä. Palkkojen verot maksetaan sen mukaan, mitä palkansaajalle on maksettu palkkaa verovuoden aikana. Sama koskee osinkoja, korkoja ja muita pääomatuloja.

Lain elinkeinotulon verottamisesta (elinkeinoverolain) 19 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään seuraavasti:

”Tulo on sen verovuoden tuottoa, jonka aikana se on saatu rahana, saamisena tai muuna rahanarvoisena etuutena. Merkitykseltään vähäiset tuloerät saadaan kuitenkin lukea sen verovuoden tuotoksi, jona niiden maksu on saatu.”

Elinkeinoverolain 22 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään seuraavasti:

”Meno on sen verovuoden kuluja, jonka aikana sen suorittamisvelvollisuus on syntynyt, jollei jäljempänä muuta säädetä. Vähäiset menoerät saadaan kuitenkin lukea sen verovuoden kuluksi, jona niiden maksu on tapahtunut.”

Näiden pykälien pääsanoma on se, että yrityksen tuloverotus tapahtuu suoriteperusteisesti, vaikka asia ilmaistaan hieman konstikkaasti. Vain merkitykseltään vähäiset erät voidaan kirjata maksuperusteisesti.

Periaatteessa näiden pykälien perusteella pienyritysten kaikkia tuloja ja menoja voitaisiin pitää merkitykseltään vähäisinä. Käytännössä sellainen rahamäärä, joka katsotaan kansainvälisessä miljardiluokan yrityksessä vähäiseksi, ylittää mikroyrityksen liikevaihdon. Yhteiskunnankin kannalta yksittäisen mikro- tai pienyrityksen talous on merkitykseltään vähäinen, vaikka kaikki mikro- ja pienyritykset yhdessä ovat suuri taloudellinen vaikuttajaryhmä.

Vaikka periaatteessa mikro- tai pienyrityksen kirjanpidon kaikki erät ovat merkitykseltään vähäisiä, käytännössä tällaista tulkintaa ei ole uskallettu näiden yritysten tuloverotuksessa toteuttaa, koska asiasta ei ole säädetty elinkeinoverolaissa eikä siitä ole korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuja. Tämä asiakin on merkitykseltään niin vähäinen, ettei sitä mahdollisesti otettaisi ratkaistavaksi korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Maksuperusteisen kirjanpidon kustannussäästöt eivät ehkä edes riittäisi valitusluvan perusteluksi, koska ne eivät koske verotusta.

Maksuperusteen käyttäminen verotuksessa ei suoriteperusteeseen verrattuna vähentäisi yritysten maksamien verojen määrää. Valtio ei siis menettäisi verotuloja. Muutoksella olisi vain ajallinen vaikutus verotulojen kertymiseen. Sen sijaan mikro- ja pienyrityksille tämä ajallinen vaikutus voi olla elintärkeä.

Nykyinen suoriteperusteinen yritysten tuloverotus on kohtuuttoman raskas alkavalle ja kasvavalle yritykselle. Tällainen yritys saattaa joutua maksamaan veroja velkaa ottamalla. Jos yritys ajautuu kasvukipujensa vuoksi konkurssiin, se ei milloinkaan saa vähentää perusvarastoaan eikä osaa käyttöomaisuushankinnoistaan.

Asian voi havaita, kun tarkastelee konkurssiin menneen yrityksen tasetta. Siinä ovat aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä vaihto-omaisuus ovat jääneet yrityksen verotuksessa vähentämättä, eikä niitä enää toiminnan loppuessa voi vähentää. Myös mahdolliset tappiot jäävät vähentämättä ikuisesti.

Tilastokeskuksen konkurssitilaston mukaan velkojan vireille panemista konkurseista Verohallinto oli hakijana 55 prosentissa vuonna 2007.

Kun Verohallinto hakee yrityksen konkurssiin, hakemuksensa perusteeksi se esittää oikeudelle yrityksen verovelat. Näistä veloista ei kuitenkaan vähennetä em. aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä, vaihto-omaisuudesta ja kertyneistä tappioista aiheutuvia yrityksen verosaatavia. Käytännössä saattaa tällaisella yrityksellä olla enemmän verosaatavia kuin verovelkoja, mutta

se ei voi laillisin perustein puolustautua konkurssihakemusta vastaan tällä perusteella.

Nykyisen elinkeinoverotuksen haitat ovat suurimmat vastaperustetuissa yrityksissä ja kasvuyrityksissä, jotka investoivat käyttö- ja vaihto-omaisuuteen. Myös tappioita syntyy usein juuri siinä tilanteessa, kun yrityksen toiminta on vasta alkanut tai laajennus otettu käyttöön. Tästä aikajaksosta käytetään kuvaavaa nimitystä ”kuoleman laakso”.

Edellä esitetyn perusteella voidaan väittää osan konkurseista aiheutuvan siitä syystä, että kirjanpito laaditaan suoriteperusteisesti eikä maksuperusteisesti. Konkurssien määrää voitaisiin vähentää sallimalla pienyrityksille tilinpäätöksen laatiminen maksuperusteisesti, jolloin myös yrityksen tuloverotus tapahtuisi samalla perusteella. Tämä lainsäädäntömuutos edistäisi yritysten uusperustantaa ja kasvua.

Ehdotan elinkeinoverolain 19 §:n ensimmäisen momentin muuttamista arvonlisäverolain esimerkin mukaisesti seuraavaan muotoon:

”Tulo on sen verovuoden tuottoa, jonka aikana se on saatu rahana, saamisena tai muuna rahanarvoisena etuutena. Merkitykseltään vähäiset tuloerät saadaan kuitenkin lukea sen verovuoden tuotoksi, jona niiden maksu on saatu. Verovelvollisen, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, kaikki tuloerät ovat tässä tarkoitettulla tavalla vähäisiä.”

Ehdotan elinkeinoverolain 22 §:n ensimmäisen momentin muuttamista seuraavaan muotoon:

”Meno on sen verovuoden kuluja, jonka aikana sen suorittamisvelvollisuus on syntynyt, jolle jäljempänä muuta säädetä. Vähäiset menoerät saadaan kuitenkin lukea sen verovuoden kuluksi, jona niiden maksu on tapahtunut. Verovelvollisen, johon ei sovelleta

kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, kaikki menoerät ovat tässä tarkoitettulla tavalla vähäisiä.”

Näissä muutoksissa vain kirjataan lakiin se, miten oikeastaan lain nykyisenkin sanamuodon perusteella lakia pitäisi tulkita. Tämän muutoksen jälkeen asiasta ei ole epäselvyyttä, kuten nykyisin on. Muutosta koskevan hallituksen esityksen perusteluihin on täsmennyksen vuoksi lisättävä maininta, että sanonta ”kaikki menoerät” tarkoittaa myös kolmen tai useamman verovuoden ajan tuloa kerryttäviä tai sitä säilyttäviä menoja.

Yrityssaneeraus mahdollisimman aikaisin

Velkojen kannalta keskeistä yrityksen taloudenhoidossa on se, että yritys pystyy suoriutumaan maksuistaan oikea-aikaisesti. Maksuvaikkeuksiin joutuva yritys on kriittisessä tilassa. Vähäinenkin julkinen tieto maksuongelmista saattaa johtaa asiakkaiden ja toimittajien irtautumiseen, minkä seurauksena yritys on haettava konkurssiin.

Sen sijaan, että yritys tekee taloudelliset vaikeutensa kaikille julkisiksi, sen tulisi pyrkiä selviytymään vaikeuksistaan. Mitä aikaisemmin maksukriisiin reagoidaan, sitä varmemmin se pystytään välttämään tai käymään läpi kohtuullisin kolhuin.

Vaikka yritysten taloustietojen julkistamisvelvollisuuksia on perusteltu velkojansuojalla, julkistaminen vaarantaa lähinnä juuri velkojen edut. Velkojenkin kannalta tärkeämpää kuin julkinen tiedottaminen on ryhtyä maksuvaikkeuksiin joutuneessa yrityksessä yrityssaneeraukseen mahdollisimman aikaisin.

Tilastokeskuksen mukaan Suomessa pantiin vuonna 2006 vireille 2.258 konkurssia ja 306 yrityssaneerausta. Näiden lukujen suhteet ovat aivan väärin päin. Yrityssaneerauksia tulee olla enemmän kuin konkurssseja. Tätä ajatusta puoltavat yrityksen henkilökunnan, velkojen, omistajien ja yhteiskunnan edut.

Osakeyhtiölain mukaan yhtiön on tehtävä ilmoitus kaupparekisteriin, jos sen taseen oma pääoma on pienempi kuin osakepääoma eli oma pääoma on muuttunut negatiiviseksi. Asia sanotaan lain 20 luvun 23 §:n ensimmäisessä ja toisessa momentissa seuraavasti:

”Jos yhtiön hallitus havaitsee, että yhtiön oma pääoma on negatiivinen, hallituksen on viipymättä tehtävä osakepääoman menettämisestä rekisteri-ilmoitus. Osakepääoman menettämistä koskeva rekisterimerkintä voidaan poistaa yhtiön tekemän rekisteri-ilmoituksen perusteella, jos yhtiön oma pääoma on rekisteri-ilmoitukseen liitetystä taseesta ja 2

momentin mukaisesta muusta selvityksestä ilmenevällä tavalla yli puolet osakepääomasta. Jos yhtiössä on lain tai yhtiöjärjestyksen mukaan velvollisuus valita tilintarkastaja, taseen ja muun selvityksen on oltava tilintarkastettuja.

Oman pääoman määrää 1 momentin mukaan laskettaessa luetaan 12 luvussa tarkoitettu pääomalaina omaksi pääomaksi. Lisäksi yhtiön omaisuudesta tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus (*poistoero*) ja yhtiön tekemät vapaaehtoiset varaukset otetaan huomioon oman pääoman lisäyksinä. Jos yhtiön omaisuuden todennäköinen luovutushinta on muuten kuin tilapäisesti sen kirjanpitoarvoa olennaisesti suurempi, saadaan myös todennäköisen luovutushinnan ja kirjanpitoarvon erotus ottaa huomioon oman pääoman lisäyksenä. Edellä tarkoitetuissa oman pääoman lisäyksissä on noudatettava erityistä varovaisuutta ja niistä on annettava perusteltu selvitys toimintakertomuksessa tai 8 luvun 5 §:n 1 momentin nojalla taseen liitetietona.”

Tämä lainkohta muutettiin 28.12.2007, mutta ehdottamaani sanamuotoa ei sen perusteluista huolimatta voitu vielä ottaa huomioon, koska lakimuutoksen valmistelu oli jo edennyt pitkälle, enkä tiennyt siitä ajoissa. Oikeusministeriön lainsäädäntöneuvos **Jyrki Jauhiainen** sanoi asiasta kaikille lausunnon antajille 12.10.2007 lähettämässään palautteessa seuraavasti:

”Lausuntopalautteena saatuja pidemmälle meneviä ehdotuksia ei voitu tässä yhteydessä valmistella lähinnä aikataulusyistä, mutta ne on laitettu talteen jossain vaiheessa tulevia uuden osakeyhtiölain tarkistuksia silmällä pitäen. Tällaisia ehdotuksia olivat mm. oman pääoman menetyksestä koskevan kansallisen sääntelyn kumoaminen (OYLE 20:23 §:n 1 ja 2 momentti) ja pääoman menetykseen liitettävien toimien sääntelyn perustaminen yhtiön maksukykyyn.”

Ehdotukseni sisälsi osakeyhtiölain 20 luvun 23 pykälän toisen momentin kumoamisen sekä ensimmäisen momentin muuttamisen seuraavaan muotoon:

“Jos yhtiön hallitus havaitsee, että yhtiötä uhkaa maksukyvyttömyys, hallituksen on viipymättä laadittava kassasuunnitelma. Jos kassasuunnitelma osoittaa, että yhtiötä uhkaa maksukyvyttömyys, hallituksen on viipymättä kutsuttava yhtiökokous koolle päättämään mahdollisesta yrityssaneerauksen aloittamisesta. Yhtiökokous on pidettävä kuukauden kuluessa kassasuunnitelman laatimisesta. Kassasuunnitelman nähtävänä pitämiseen ja osakkeenomistajille toimittamiseen sovelletaan 5 luvun 21 §:n tilinpäätöstä koskevia säännöksiä.”

Tämä muutosehdotus pitää sisällään kansainvälisesti yleistyvän ajattelun, että velkojan kannalta on tärkeintä pitää huoli yhtiön maksukyvyistä. Tätä asiaa käsitellään laajasti vuoden 2006 osakeyhtiölakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 109/2005), ja käytännössä se on toteutettu osakeyhtiölain 13 luvun 2 §:n varojen jaon yhteydessä maksukyvyn varmistamista koskevassa säännöksessä. Muutosehdotus on myös linjassa yrityssaneerauslain tarkoituksen kanssa.

Myös komission 14.5.2008 eurooppalaista yksityistä yhtiötä (SPE) koskevassa asetusalueen luonnoksessa esitetty velkojien suojaperiaate on linjassa tämän ehdotuksen kanssa. Velkojien kannalta kassavirtojen hallinta on tärkeää.

Ehdotukseni tarkemmat perustelut sisältyvät 10.9.2007 oikeusministeriölle lähettämäni lausuntoon osakeyhtiölain 20 luvun 23 §:n muuttamisesta.

Kirjanpitolain 3 luvun 9 §:ssä säädetään tilinpäätösten rekisteröinnistä, joka haittaa yrityksen selviytymistä maksuvaikeuksistaan. Pykälän ensimmäinen ja toinen momentti ovat nyky muodossaan seuraavat:

”Jäljennös tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta on aina ilmoitettava rekisteröitäväksi patentti- ja rekisterihallitukselle, jos kirjanpitovelvollinen on:

1) osakeyhtiö;

- 2) avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä on osakeyhtiö;
- 3) avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä on 2 kohdassa tarkoitettu yhtiö;
- 4) osuuskunta;
- 5) keskinäinen vakuutusyhtiö; tai
- 6) vakuutusyhdistys.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös muuhun kirjanpitovelvolliseen, joka harjoittaa liiketoimintaa, jos sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on ylittynyt vähintään kaksi seuraavista rajoista:

- 1) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto 7.300.000 euroa;
- 2) taseen loppusumma 3.650.000 euroa;
- 3) palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä.”

Ehdotan toisen momentin säilyttämistä nykyisellään sekä muutosta ensimmäiseen momenttiin:

”Jäljennös tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta on aina ilmoitettava rekisteröitäväksi patentti- ja rekisterihallitukselle, jos kirjanpitovelvollinen on:

- 1) julkinen osakeyhtiö;***
- 2) avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä on julkinen osakeyhtiö;***
- 3) avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalaisena yhtiömiehenä on 2 kohdassa tarkoitettu yhtiö;***
- 4) keskinäinen vakuutusyhtiö; tai***
- 5) vakuutusyhdistys.”***

Muutoksessa rekisteröintivelvollisuus supistetaan koskemaan kaikkien osakeyhtiöiden sijaan vain julkisia osakeyhtiöitä. Ehdotan, että rekisteröintivelvollisuus poistetaan myös pieniltä osuuskunnilta. Pykälän toinen momentti edellyttää rekisteröintiä kaikilta keskisuurilta ja suurilta yrityksiltä.

Tämä ehdotus säästää Patenti- ja rekisterihallituksen kustannuksia, sillä mikro- ja pienyritysten tilinpäätösasiakirjojen perinnästä, tallentamisesta tietokantaan ja arkistoinnista aiheutuu merkittävästi työtä ja kustannuksia.

Ehdotuksen toteuduttua yritysten välinen kilpailutilanne tulee nykyistä oikeudenmukaisemmaksi, koska keskisuuret ja suuret yritykset eivät joudu paljastamaan yhtä yksityiskohtaisia taloustietoja kuin mikro- ja pienyritykset joutuvat paljastamaan.

Komissio ehdotti tiedonannossaan 10.7.2007 sekä mikro- että pienyrityksille tilinpäätösten julkistamisvaatimusten poistamista. Lausunnoissaan komissiolle Elinkeinoelämän keskusliitto, Taloushallintoliitto ja Keskuskauppakamari suhtautuivat ehdotukseen myönteisesti. Sen sijaan Suomen Yrittäjät suhtautui ehdotukseen nuivasti. Järjestö ehdotti vain tuloslaskelman julkistamisesta luopumista mm. siksi, että se paljastaa toiminnan tuloksen. Suomen Yrittäjien lausunnon heikkoa asiantuntemustaso osoittaa tietämättömyys siitä, että tasekin paljastaa saman tiedon: toiminnan tuloksen.

Ehdotettujen muutosten vaikutukset

Edellä ehdotetut muutokset vähentävät pienyritysten hallinnollisia rasitteita siinä määrin kuin EU on asettanut toimintaohjelmassaan tavoitteeksi (25 %:n vähennys). Tämä tulos voidaan myös helposti mitata, sillä lähes poikkeuksetta nämä yritykset ostavat melkein kaikki taloushallinnon palvelunsa tilitoimistoilta. Tämän vuoksi ne saavat laskun hallinnollisista palveluista kuukausittain.

Kirjanpito voidaan automatisoida pankkien tiliotteita hyödyntäen lähes kokonaan, jos se tehdään maksuperusteisesti. Lisäksi kirjanpitoon perustuva tilinpäätösraportointi viranomaisille voidaan automatisoida nykyistä helpommin.

Niilläkin aivan pienimmillä yrityksillä, jotka eivät halua ostaa palvelua tilitoimistolta eivätkä automatisoida kirjanpitoaan, tapahtuu sama kustannusten väheneminen. Manuaalisesti hoidetussa kirjanpidossa riittää, että yritys maapittaa tiliotteet sekä liittää kunkin tiliotteen alle myynti- ja ostolaskut. Kuukausitiliotteesta voidaan laskea arvonlisäveron valvontailmoituksessa tarvittavat tiedot. Tilikauden päätyttyä tiliotteista laaditaan tilinpäätökseksi kassavirtalaskelma ja tehdään sen perusteella veroilmoitus.

Verohallinnon kannalta maksuperusteinen kirjanpito on suuri helpotus. Sen perusteella on kiistattomasti todettavissa, mitkä tulot ja menot kuuluvat kullekin arvonlisäverotuksen tilitysjaksolle tai tuloverotuksen verovuodelle. Verotarkastuksen kustannukset alenevat siinä määrin, että tarkastusten määrää voidaan lisätä olennaisesti, jolloin talousrikollisuuden torjunta tehostuu.

Rehelliset pienyritykset eivät vastusta verotarkastusten lisäämistä, koska silloin siitä tulee yleinen tapa. Verotarkastusten hyväksyttävyyttä parantaa, jos tarkastajien asenne muuttuu ohjaavaksi. Tämä ei vähennä mahdollisuutta löytää tosirikolliset. Tarkastusten hyväksyttävyyttä lisää myös se, että puhtaana tarkastustuloksen jälkeen yritys voi huoletta jatkaa toimintaansa. Ja jos

tulos on negatiivinen joltakin osin, tämän asian korjaamisen jälkeen yrittäjältä putoaa huoli pois mielestään.

Verohallinnon henkilökunnan jalkautuminen yrityksiin tarkastamaan niiden kirjanpitoja lisää yrittäjien ja virkamiesten keskinäistä yhteisymmärrystä. Moniin nykyisin ratkaisemattomiin ongelmiin löytyy helposti ratkaisu, jos Verohallinto tuntee paremmin yrittäjien elämän ja yritysten toiminnan olosuhteet.

Ehdotuksilla on merkittävä vaikutus tilitoimistojen toimintaan, sillä niiden pitäisi näkyä tilitoimistojen laskutuksen vähenemisenä. Asia vaatii huolellisen pohdinnan, koska tilitoimistot ovat mikro- ja pienyritysten tärkein tukiverkosto. Niillä on ylivoimaisia ominaisuuksia muihin yrityspalveluja tuottaviin organisaatioihin verrattuna.

Vuonna 2006 Suomessa oli Tilastokeskuksen yritysrekisterin vuositilaston mukaan 4.065 tilitoimistoa, ja toimipaikkoja näillä yrityksillä oli 4.237. Tilitoimistoissa työskenteli tuolloin 9.879 henkilöä. Näihin lukuihin on lisättävä kaikkein pienimmät tilitoimistot, joita harjoitetaan osa-aikaisesti.

Tilitoimistojen toimipisteet ovat levittäytyneet maantieteellisesti tasaisemmin kuin minkään muiden yrityspalveluja tuottavien yritysten, järjestöjen tai julkishallinnon organisaatioiden toimipisteet.

Varovaisten arvioiden mukaan yli 95 prosenttia kaikista yrityksistä ostaa taloushallinnon palveluja tilitoimistoilta. Kirjanpito- ja verolainsäädännössä asetettujen aikarajojen vuoksi tilitoimistojen asiakasyritykset pitävät kuukausittain yhteyttä tilitoimistoonsa.

Tilitoimistojen asiakkuudet ovat pitkäaikaisia. Yleensä yrittäjä solmii toimeksiantosopimuksen tilitoimiston kanssa jo yritystä perustaessaan, ja usein yhteistyö jatkuu siihen asti, kun yrittäjä jää eläkkeelle. Monesti yrityksen jatkajakin pitää saman tilitoimiston yhteistyökumppaninaan.

Tilitoimisto hoitaa asiakasyrityksensä talousasioita, jotka ovat sekä yrityksen toiminnan kannalta keskeisen tärkeitä että luottamuksellisia. Talousasioiden tärkeys johtuu tosiseikasta, että yritys on taloudellinen yksikkö. Sen elämä ja kuolema riippuu siitä, miten hyvin se suoriutuu maksuistaan. Raha-asiat halutaan pitää pienen piirin tiedossa, joten tilitoimistolta edellytetään poikkeuksellista luotettavuutta.

Tilitoimistoja ei ole syytä menettää hävittämällä niiden toiminnan taloudellinen pohja. Kun hallintomenettelyitä koskeva tilitoimistolaskutus vähenee, tilitoimistot voivat laajentaa palveluvalikoimaansa yritysten talousasioista huolehtimiseen. Tämä puoli on jäänyt vähäiseksi siitä syystä, että lainsäädännön asettamat hallintomenettelyt ovat vaatineet kaiken tilitoimistoammattilaisten ajan ja huomion.

Ensiarvoisen tärkeää on, että tilitoimistot keskittyvät asiakasyritystensä maksukyvyistä huolehtimiseen. Rahan riittävyys on terveen kasvun edellytys ja tehokkain keino estää ajautuminen konkurssiin. Tämän vuoksi tilitoimiston asiakkaiden kannattaa maksaa tällaisesta palvelusta parempaa hintaa kuin nykyisestä tarpeettomiksi koettujen hallintomenettelyiden hoitamisesta. Keventyneet hallintomenettelyt tulevat hoidetuiksi rahan riittävyttä koskevien palveluiden oheistuotteena melkein ilmaiseksi.

Edellä esitetyt muutokset eivät siis vaaranna tilitoimistoalaa, vaan tekevät siitä nykyistä arvostetumman. Yrittäjä tai yritysjohtaja arvostaa tilitoimistoaan, joka tuottaa hänelle itselleen tarpeellista tietoa.

EU:n komission toimenpideohjelmassa mainitaan tiedot, joita kerättäisiin ilman lainsäädäntöäkin. Juuri tästä on kysymys silloin, kun tilitoimisto tuottaa rahan riittävyttä koskevaa tietoa yrittäjän päätöksenteon pohjaksi, ja samaa tietoa voidaan käyttää verotuksen pohjana. Tällöin ei ole kysymys hallinnollisesta rasitteesta, vaan yrityksen kannalta tuottavasta ja hyödyllisestä toiminnasta.

Edellä on esitetty lainsäädäntömuutoksia, joilla on suuret vaikutukset yritys-toimintaan. Hallintomenettelyiden keventäminen lisää merkittävästi yrittäjyyden kiinnostavuutta yhteiskunnassa. Yrittäjien määrä lisääntyy. Tästä seuraa taloudellisen toimeliaisuuden lisäys, joka turvaa Suomen hyvinvoinnin ylläpitämisen.

Muut hallintomenettelyiden keventämismahdollisuudet

Jatkossa yritystoiminnan hyväksi voidaan tehdä paljon muitakin toimia, mutta tässä esitetyistä toimenpiteistä on hyvä aloittaa, koska ne tuottavat nopeasti parhaan vaikutuksen.

Yhtiölainsäädäntöä voidaan kehittää sellaiseksi, että yritysmuotojen määrä vähenee. Tämä merkitsee hallinnollisen taakan kevenemistä, koska nykyisin jokaisella yritysmuodolla on mm. erilainen verotusmenettelynsä. Samalla osakepääoman minimiraja voidaan poistaa tai säätää muodollisen suuruiseksi, kuten moni EU:n jäsenmaa on jo tehnyt ja komissio on 14.5.2008 laatimassaan EU-asetuksen luonnoksessa ehdottanut.

Tilintarkastuksen vapaaehtoisuutta voidaan laajentaa, sillä EU on asettanut rajaksi huomattavasti korkeamman tason kuin Suomi toteutti vuonna 2007 tilintarkastuslaissaan. Suuri osa EU:n jäsenmaista on ottanut käyttöön direktiivissä asetetun ylärajan. Komissio teki tiedonannossaan 10.7.2007 tätä koskevan konkreettisen ehdotuksen.

Yritysten hallintomenettelyiden automaatioastetta voidaan vielä nykyisestä huomattavasti lisätä digitalisoimalla ilmoitusmenettelyitä. Tässä esitetyt parannusehdotukset luovat pohjan digitalisoinnille, sillä helppokäyttöinen järjestelmä voidaan luoda vain siten, että ensin yksinkertaistetaan sen sovellus- aluetta. Asioiden pelkistäminen vähentää järjestelmien virhealttiutta.

Ehdotuksen laatijan taustatiedot

Edellä ehdotettuja toimenpiteitä harkitessaan lukija miettii varmasti, mikä on ehdotusten laatijan asiantuntemus näissä asioissa. Siksi kerron lopuksi hie-
man itsestäni.

Olen tehnyt yritysten kirjanpitoja ja hoitanut niiden veroasioita 1960-luvulta lähtien. Vuonna 1974 valmistuin ekonomiksi Tampereen yliopistosta.

Olin 1970 – 1980 -luvuilla kymmenisen vuotta teollisuusyritysten taloushallin-
non ja tietotekniikan asiantuntija- ja johtotehtävissä. Työnantajani olivat Sar-
vis Oy, Teknos Oy (silloin Teknos-Maalit Oy) ja Componenta Oyj (silloin
Suomivalimo Oy).

Vuonna 1981 perustin ensimmäisen tilitoimistoni. Lopetin tilitoimistopalvelu-
jen tuottamisen 1999, jolloin ryhdyin julkaisemaan internetissä yrittäjille ja ta-
loushallinnon ammattilaisille tarkoitettua Lasmak Tietopalvelu -verkkolehteä
sekä vuonna 2002 samalle kohderyhmälle tarkoitettuja verkkokirjoja.

Olen kirjoittanut parikymmentä painettua tai sähköistä kirjaa sekä yli 6.000
lehtikirjoitusta yritystoiminnasta, taloushallinnosta ja tietotekniikasta. Sa-
moista aiheista olen pitänyt satoja esitelmiä ja koulutuspäiviä.

Laman aikana 1994 julkistin ehdotukseni yksinkertaisesta osakeyhtiömuo-
dosta, pienyhtiöstä. Tarkoituksena oli auttaa ihmisiä perustamaan yrityksiä
silloin, kun työttömyys oli korkea. Valitettavasti asian toteutuminen kesti 12
vuotta. Se toteutui pääasiallisesti vuonna 2006 annetussa osakeyhtiölaissa.
Vain osakepääoman minimirajaa en saanut kokonaan pois tai muodollisen
rahamäärän suuruiseksi. Syksyllä 2005 kävin eduskunnan talousvaliokun-
nassa kuultavana, mikä vaikutti siihen, että osakepääomaraja aleni 8.000
eurosta 2.500 euroon.

Tällä hetkellä kaikki tunnustavat, että Suomen taloudellinen tilanne on heik-
kenemässä. Emme tiedä, miten syvä ja pitkä taantumasta tulee, mutta varma
ennuste on se, että sen aikana konkurssien määrä lisääntyy merkittävästi.
Tässä esittämäni lakimuutokset estävät turhiin konkursseihin ajautumista.

Lopuksi haluan vielä painottaa, että minulle ei henkilökohtaisesti koidu hyötyä
siitä, tehdäänkö esittämäni lakimuutokset. Hallitsen koulutukseni ja työkoke-
mukseni vuoksi yrittämiseen liittyvät hallintomenettelyt niin hyvin, että omat
yritykseni pärjäävät niiden kanssa. Tämän ehdotuksen motiivina on yrittäjyy-
den edistäminen Suomessa, koska sen avulla maamme hyvinvointi voidaan
säilyttää. Tällä tavoin haluan antaa vähäisen osaamispanokseni yhteiskun-
nan käyttöön.